

דיני ביעור ולוח ביעור מעודכן לפירות

3

סבוי מרנן יין אוצר בית דין

6

השמיטה בתמונות

11

כשרות בירות וירקות וכשרות ירקות עלים

15

כשרות הדגים

21

לאפרושי מאיסורא

עלון כשרות ניסן ה'תשע"ו | גליון 7

המכון למצוות התלויות בארץ
בראשות הרב"ג שניאור ז. רווח שליט"א
מושב בית עזראל טל: 08-9214829 סקס 08-9207911

פתח דבר

קיי"ל ששביעית משמטת בסופה וכ"פ הרמב"ם הל' שמו"י פ"ט ה"א. ובשו"ע חו"מ סי' סז סעי' ל', ובטעם הדברים, ראה בשו"ת רב פעלים (ח"א, סו"י סי' יא) שהביא ששאל שאלה זו מהגאון רבי אליהו מני זצ"ל והשיב לו: "ומה שכתבת למה אינה משמטת אלא בסופה, בודאי הגמור, שכל דבר אין מעלתו אלא דוקא בהיותו שלם, ולכן אחר תשלום השנה שנגמר תיקונה משמטת" עכ"ד. ועוד הביא שם מדברי האשל אברהם על טעמי המצות טעם נוסף ע"פ הסוד יעו"ש. והנה ב"ה אנו עומדים בתום שנת השמיטה לאחר תשלום השנה, ומודים לקב"ה על מה שזכינו ובס"ד גם זיכינו לחזק את שמירת השביעית להלכתה בארצנו הקדושה, למרות הקושי הגשמי שיש בדבר זה. ובפרט בעינינו "אוצר בית דין" שכאשר הם מתנהלים על פי ההלכה, הקושי הוא עצום, והעלויות גדולות ביותר, והבטחות רבות טרם מומשו, אולם ב"ה המצוה נעשתה במסירות, וישר כחם של אותם חקלאים שומרי השמיטה שמסרו עצמם על כך, ויהי"ר שיראו את ברכת ה' היא תעשיר בכל היבולים והגידולים אשר לפניכם בשנים הבעל"ט.

בימים אלו החילונו את המסע האחרון של שנת השמיטה והוא חלוקת היין ומיץ

הענבים, כאשר גם שם רואים סייעתא דשמיא מיוחדת, גם במוצר הסופי באיכותו המיוחדת מאד וגם בעלותו הנמוכה ביותר, שזה מעשה של קידוש ה' והבלטה של מחיר עלות מדוקדקת, והכל תוך שילוב ידיים של כל הגורמים, ויזכרו לטוב כל שלוחי בית דין החקלאים שומרי שבת בראשית ושבת הארץ, היקב ומנהליו, שהתעלו מעל כל שיקול כולל ממוני, כדי לתת שירות מיוחד לתועלת ולטובת הציבור די בכל אתר. ויבורכו על כך משמים.

גם בשנה החולפת הגם ששנת השמיטה הייתה, לא נחננו ועשינו ככל האפשר כדי לדאוג לציבור המהדרין, לכל התוצרת אליה הוא רגיל הן בתחום ירקות העלים, שגידלנו מחוץ לתחומי ארץ ישראל ע"פ ההלכה, או על גבי מצעים מנותקים, או אף בגידולי מים, או אף אצל נכרי במקום הצורך. חלק מהתוצרת שווקה כטריה, וחלק כשטופה, ואף כמוצרים קפואים, כאשר בשנה זו, גם גידלו חקלאים שתחת כשרות שלנו ביישובי עוטף עזה [גבולות עולי מצרים] ובעצמים שאינם נקובים, גידול מיוחד "כרוב ניצנים" שזה פעם ראשונה שהוא משווק כנקי מחקרים והוא משווק כתוצרת קפואה. גם בשאר נושאים המשכנו בעשייה, כמו בכשרות הירקות בשמיטה ולאחריה, פיקוח על עניני הערלה, כשרות

הפירות [לשביעית ולשמינית]. וגם בכשרות הדגים לא עמדנו מלכת, אלא בבחינת ילכו מחיל אל חיל, וכמפורט בעלון שלפנינו.

עם תום שנת השמיטה, ותחילת מחזור השנים החדש, וחזרת שנות המעשר, הכנסנו מודעת תזכורת לציבור על "בית המעשר" ועל החשיבות להיות כאחד המנויים. לצורך כך הוצאנו לאור מהדורה נוספת של חוברת מיוחדת המלמדת בקלות כל אחד ובכל רמה. כולל ביאור של נוסח ההפרשה של "בית המעשר" המבהיר לכל המפרישים שידעו את מלאכתם.

במחלקה התורנית, ברוך השם ממשיכים בעשייה, כאשר בשנה החולפת הדפסנו את הספר שו"ת "חלקת השדה" כרך רביעי. והספר "אדרת אליהו" עמ"ס קידושין חלק שלישי העוסק כולו בהלכות כיבוד או"א. וממשיכים ביתר שאת על הכנת הספר תבואת השדה השלם על הלכות חלה במהדורתו החדשה לקראת הוצאתו לאור. ובשבועות האחרונים הגיעו לידינו העתקים מכת"י מרבתינו שבמרקוק על משניות סדר זרעים, ואני מתפלל ומקווה שבס"ד יהיה לנו הזכות לערוך כתבים אלו לדפוס בע"ה.

במחלקה היישומית, אנו מסיימים ומפרסמים מחקר ארוך שהחל בשנת

2009 והסתיים בשנת 2014 בו בדקנו אלפי מוצרים כשרים למהדרין מגידולים מיוחדים, ולפי הממצאים גילינו שרוב ככל התוצרת עדיין נגוע באופן המחייב שטיפה כחובה גמורה ולא כהידור כדי להשלים את המלאכה בביתו של כל אחד. וכמופיע בסוף החוברת.

עלון זה כקודמיו מחולק חינום לעשרות אלפי בתי אב כדי להפיץ ולפרסם הנהירות המרובה הנדרשת בכשרות המזון הן מן הצומח והן מן החי. ויהי רצון שנזכה להמשיך בזיכוי הרבים לתועלת הכלל והפרט ושלא תצא תקלה ח"ו תחת ידינו, ויהי"ר שכל מעשינו יהיו לשם שמים, ושנזכה רק להרבות אהבה ואחווה ולקדש את שמו ית'.

בברכת פסח כשר ושמח
הרב שניאור ז. רווח
ראש המכון

דיני ביעור פירות

תמצית הדינים מתוך ספר "שביתת השדה" פרק יד, להגרש"ז רוח שליט"א

א. פירות שביעית, אין אוכלים מהם אלא כל זמן שאותו המין מצוי בשדה, שנאמר: "ולבנהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול" - כל זמן שחיה אוכלת ממין זה מן השדה, אתה אוכל ממנה שבבית. כלה לחיה מן השדה, חייב לבער אותו המין מן הבית. וזה הוא ביעור של פירות שביעית. וחובת ביעור פירות שביעית נוהג מדין תורה, ויש אומרים שאין דין זה אלא מדברבן.

ב. במהות אופן הביעור נחלקו הראשונים. דעת הרמב"ם, שבאשר מגיע זמן הביעור יש לחלק את הפירות כשיעור של מזון ג' סעודות לכל אחד ואחד, ומה שנוותר נאסר באכילה וצריך לבערו מן העולם על ידי שישרוף את הפירות, או ישליך לים המלח או בכל דרך איבוד אחרת. דעת הראב"ד, שבזמן שכלה מן השדה בתחום העיר, מכניס את הפירות לאוצר בית דין והם מחלקים לכל אחד מזון ג' סעודות, ואם אין אוצר ב"ד, מוציא לשוק ומפקירן ויכול לחזור ולזכות בפירות, וכשכלה מן השדות שבכל הארץ, מבערם לגמרי על ידי שריפה וכיו"ב. דעת הרמב"ן, שלא מצאנו שום חובה לשרוף פירות שביעית, אלא מוציא את הפירות מרשותו ומפקירם לכל, ואף המפקיר יכול לחזור ולזכות בהם. ולהלכה: המנהג בארץ ישראל מזה דורות כדעת הרמב"ן וסייעתו, שהביעור הוא הפקר לכל. ויש שהוסיפו

שאסור להחמיר כדיעות האומרות לבער מן העולם, מפני שמפסיד פירות שביעית.

ג. בהגיע זמן הביעור, מוציא את הפירות ומניחם על פתח ביתו, ואומר: "אחינו בית ישראל, כל מי שצריך ליטול יבוא ויטול". ואחר שהפקיר לכל, יכול לחזור ולזכות בפירות ולהכניסם לתוך ביתו, ואוכל והולך עד שיכלו. ואם מוציא את הפירות לרשות הרבים, יש אומרים שאינו צריך להפקיר בפני שלשה אנשים, ורק כשמפקירם בתוך ביתו צריך להפקיר בפני שלשה. ויש אומרים שאף המפקיר ברשות הרבים יפקירם בפני שלשה אנשים. ולכתחילה ראוי להוציא הפירות לרשות הרבים ולהפקיר בפני שלשה, ובשעת הצורך כגון שאין באפשרותו להוציא לרשות הרבים, יכול אף לכתחילה להפקיר בתוך ביתו בפני שלשה. ובשעת הדחק יכול לסמוך על הדיעות שמותר להפקיר ברשות הרבים, אף שלא בפני שלשה אנשים.

ד. שלשת האנשים שהוא מפקיר בפניהם, יכולים להיות אף אוהביו שיודע שהם לא יזכו מההפקר והטעם שהצריך להפקיר בפני שלשה כדי שיהיה אחד זוכה ושנים מעידים. ולכן, השנים שמעידים צריכים להיות גדולים ואינם קרובי משפחה הפסולים לעדות. והאחד שזוכה, יכול להיות אף אם הוא קרוב משפחה, ואף אם הוא קטן - שהגיע לגיל שיכול לזכות וכמבואר שם בסע' ד - כל שאינם סמוכים על שולחנו. אך אם הקרוב או הקטן סמוכים על שולחנו, אינו יכול להיות אחד מהשלשה.

ה. אין אדם יכול להפקיר נכסי חברו

ואפילו בשליחותו. ולכן, אם בעל הפירות אינו נמצא בקרבת הפירות בזמן הביעור, יבקש מבני ביתו שיוציאו הפירות לרשות הרבים, ויפקיר הפירות במקום שהוא נמצא, ויחזרו בני ביתו ויזכו בהם ויכניסו לבית.

ו. מי שבזמן הביעור אין בידו אלא מזון ג' סעודות [למאכל או למאכל בהמתו], אינו חייב לבער, אלא יאכלם והוא ביעורם. אולם אין להשהות פירות אלו אחר זמן הביעור, ויסיים אכילתם קודם תום הזמן, ואם הותרם נאסרו באכילה. ויש אומרים שיכול לאכול פירות אלו בכל זמן, והעיקר להלכה כדעה ראשונה, ולכן אם יודע שישאר מאותם פירות, יפקירם כדין וישוב ויזכה בהם, ואזי יוכל לאוכלם בכל זמן.

ז. שיעור ג' סעודות, היינו לכל אחד ואחד מבני הבית, ומשערים בכל פרי את הכמות הרגילה לאכילה בכל סעודה, ואין הכוונה שאת כל הסעודה יעשה מפירות אלו. וכן אם זמן הביעור הוא בכמה ימים באותו יום ישער כ"ל. ואם יש כמה סוגים מאותו מין פרי, נחשבים כולם למין אחד לגבי שיעור ג' סעודות.

ח. לאחר שהוציא והפקיר כדין בזמן הביעור, יכול לזכות בחזרה בכל הכמות, אף יותר מג' סעודות, ואוכלם בקדושת שביעית, ללא הגבלת זמן.

ט. עבר זמן הביעור ולא ביער, נאסרו הפירות באכילה, ויש אומרים שנאסרו גם בהנאה. ונאסרים הפירות לכל אדם, ויש אומרים שלא נאסרו אלא לבעלים. ומכל מקום כל זה אם לא ביערם במזיד, אך אם שגג

מטעי הבגנות בשנת השמיטה

ולא ידע שכבר הגיע זמן הביעור וכל שכן אם נאנס, העיקר להלכה שלא נאסרו הפירות, ומיד כשנוכר יפקירם, ויכול לחזור ולזכות בהם ולאוכלם עד שיכלו.

י. אם היו פירות ישראל הקדושים בקדושת שביעית ברשות הגוי בזמן הביעור, והישראל לקחם ממנו לאחר הביעור, לא נאסרו הפירות, מפני שאין הגוי מצווה לבערם. אולם בשעת הלקחה מהגוי, על הישראל לבערם מיד, ויהיה רשאי לזכות בהם ולאכלם.

יא. אם היו הפירות ברשות אוצר ב"ד בזמן הביעור, אין בית הדין צריך לבערם, וכמו כן הלוקח מהם לאחר הביעור אינו צריך לבער. אולם אם לקח מהאוצר לפני זמן הביעור והגיע זמן הביעור, העיקר להלכה שחייב לבער את הפירות בהגיע זמן הביעור.

יב. חובת הביעור חלה על כל דבר שהוא אוכל אדם או אוכל בהמה או מיני צביעה לאדם [שבכל אלו יש קדושת שביעית]. וכל זה בתנאי שהם אינם מתקיימים בארץ, כלומר

במטע אתרוגים של אוצב"ד

זמן ביעורו הוא בכילוי הפירות של היבול השני כל שהם קדושים בקדושת שביעית.

כח. פירות שמניית שאינם קדושים בקדושת שביעית, אינם מצילים מן הביעור, ויש חולקים, והעיקר להלכה נראה כדעה ראשונה.

כט. פירות הגדלים במקומות שנכבשו רק על ידי עולי מצרים, מצילים מן הביעור גם בשאר חלקי ארץ ישראל. ואפשר שגם פירות השנה השביעית אף שאין בהם קדושת שביעית וכגון בשדות נכרים, מצילים מן הביעור, אך כל זה אם אינם שמורים מן החיה, שאם הם שמורים אינם מצילים מן הביעור.

ל. ירקות שאין בהם איסור ספיחין [כגון בננה וכיו"ב], זמן ביעורם כשכלה מן השדה, ואף אם זה בתוך השנה השביעית. ואותם שכלים רק בשנה השמינית, יש לבערם מיד במוצאי שביעית, שאז פוקעת קדושתם - שבידק החולקים אחר לקיטה.

לא. אתרוג, יש אומרים שאינו חייב בביעור, מפני שאינו כלה אלא הוא דר באילנו זמן רב.

בכלים, אין עליו חובת ביעור. ולכן אין צריך להגעיל כלים שקיבלו טעם מפירות שביעית.

כב. פירות שביעית ממיינים שונים, שכבשם בכלי אחד, בהגיע זמן הביעור של כל מין, יבערו. ואם פתח את הכלי קודם זמן הביעור של כל המינים, והתחיל לאכול מהכלי, הרי הכל כמבוער.

כג. בקביעת זמן הביעור חילקו חז"ל את ארץ ישראל לשלש ארצות, יהודה, עבר הירדן וארץ הגליל. ואמנם בזמן הזה כל ארץ ישראל נחשבת לאחת, ובפרט שכיום התוצרת החקלאית מועברת ממקום למקום.

כד. כאמור, חובת הביעור היא כאשר כלה מאותו מין [מהזן המאוחר של אותו מין] לחיה בשדה, ואזי חייב לבער מן הבית. ומצוי בשדה הוא בין אם הפירות עדיין מחוברים או תלושים, כל עוד ומצויים לחיה, מצילים מן הביעור. והכילוי מן השדה, הוא בכל אופן שכלה ואינו מצוי לחיה, שאז חייב לבער מן הבית.

כה. אוכלים על המופקר ולא על השמור, כלומר אם כלו הפירות משדות ההפקר, חלה חובת ביעור אף אם נותרו בגינות ובחצרות, כיון שאינו מצוי לחיה, שאינה אוכלת מן הגינות. [ודין הגדל בבית השלחין, וכן הגדל בחממות אם מציל מן הביעור נתבאר בספר שם בהערה לסעי' כה].

כו. יבולים שאינם כלים מן השדה כגון עלי הזיתים, עלי הקנים ועלי החרובין, אין להם ביעור לפי שאינם כלים.

כז. אילן הנותן פירותיו שתי פעמים בשנה,

הביעור, אינו חייב עוד לבערם, ואוכל מהם ללא הגבלת זמן.

זי. מקומות שלא נכבשו על ידי עולי בבל אלא על ידי עולי מצרים בלבד, נוהגים שם כל דיני שביעית, ואף חייבים לבער את מה שגדל שם בזמן הביעור [מלבד גזירת ספיחין שלא גזרו במקומות אלו]. ודין מקומות אלו, וכן דין סוריא ועבר הירדן נתבאר בספר שם בפרק השני.

יח. כשם שחייבים לבער פירות שביעית, כן חייבים לבער דמי שביעית, כלומר, המוכר פירות שביעית, הדמים שקיבל תמורתם נתפסים בקדושת שביעית, וחייב לבערם, וזמן ביעור הדמים הוא באותו זמן של חובת הביעור של הפירות, שבתמורתם קיבל את הדמים.

יט. הכובש או המבשל פירות שביעית עם פירות או שאר מוצרים שאינם קדושים בקדושת שביעית, ונתנו פירות שביעית טעם בשאר המוצרים, בהגיע זמן הביעור של אותם פירות שביעית, חייב לבער את כל התערובת, גם מה שאינו קדוש בקדושת שביעית ואף אם הוציא את מה שקדוש בקדושת שביעית קודם זמן הביעור, חייב לבער את שאר התערובת.

כ. פירות שביעית שנתערבו במינם, כגון בפירות נכרי או חו"ל שאינם קדושים בקדושת שביעית, כל התערובת קדושה בקדושת שביעית וחייבים לבער את כל התערובת. ואם נתערבו שלא במינם, חייבים בביעור רק אם נתנו טעם.

כא. טעם הבלוע שאין בו ממש וכגון הבלוע

שיש זמן שהם כלים. אך אם הם מתקיימים ואינם כלים, אע"ג שיש בהם קדושת שביעית אין בהם חובת ביעור.

יג. דברים הקדושים בקדושת שביעית אך אינם משמשים לא כמאכל אדם ולא כמאכל בהמה ולא לצביעה, אע"ג שהם קדושים בקדושת שביעית - כיון שהם משמשים את האדם [ואינם דומים לעצים שאינם מוגדרים כתועלת לאדם ולכן אינם קדושים] - מכל מקום אין עליהם חובת ביעור, ואפילו שבשעת הדחק נאכלים לאדם או לבהמה, ואפילו שאין מתקיימים בארץ [ובמיינים העומדים לכביסה, אם יש חובת ביעור, נתבאר בהערה שם לסעי' יג].

יד. קליפות וגרעינים, באופן שהם קדושים בקדושת שביעית [ראה בספר שם בפרק ט], לענין חובת הביעור הדין תלוי, אם הם קדושים מחמת שהם עצמם אוכל, חלה עליהם חובת ביעור, ואם הם קדושים בקדושת שביעית רק משום שהם טפלים לפרי, אין בהם חובת ביעור כיון שאינם עיקר הפרי.

טו. כל שאין בו קדושת שביעית אין בו חובת ביעור, ולכן הגדל בקרקע של גוי - שאין בו קדושת שביעית - אין בו חובת ביעור. ופירות הקדושים בקדושת שביעית, שעבר ועשה מהם דבר האסור [כגון שחט או הפסיד באיסור], מכל מקום יש בהם חובת ביעור.

טז. חובת ביעור חלה על פירות כשהם תלושים, ולא בעודם מחוברים, ואפילו בפירות תלושים אם היו מופקרים בזמן הביעור אין בהם חובת ביעור, וכל שזכה בהם אחר

טבלה מעודכנת - זמן ביעור

ממוין לפי תאריך

1. רוב התאריכים הם תחילת החשש שכלו הפירות, ועל כן רצוי אם מכניסים לביתו שיכניס בתורת הפקר ושלא יכוין לזכות בזה וכמבואר בהלכות לעיל.
2. הקונה פירות מבית הדין לאחר תאריך הביעור, אינו חייב עוד לבער.
3. עבר זמן הביעור ולא ביער, ישאל שאלת חכם, שלעיתים הפירות נאסרים באכילה.

מתוך הספר 'זמרת הארץ'

שם הפרי	זמן הביעור	שם הפרי	זמן הביעור
שסק	ר"ח תמוז תשע"ו	מנגו	ר"ח שבט תשע"ו
משמש	ר"ח אב תשע"ה	פיג'ויה	ר"ח שבט תשע"ו
דובדבן	ט"ו אב תשע"ה	קרמבולה	ר"ח שבט תשע"ו
ליצי	ערב ראש השנה תשע"ו	תפוח	ר"ח שבט תשע"ו
תות עץ	ר"ח תשרי תשע"ו	צבר	ט"ו בשבט תשע"ו
אגס	ר"ח חשוון תשע"ו	חרוב	ר"ח אדר א תשע"ו
פיטאיה - אדומה	ר"ח חשוון תשע"ו	קיוי	ר"ח אדר א תשע"ו
שקד	ר"ח חשוון תשע"ו	אגוז מקדמיה	ט"ו אדר א תשע"ו
שזיף	כ חשוון תשע"ו	אנונה	ט"ו אדר א תשע"ו
אוכמניות	ט"ו כסלו תשע"ו	תמר	ערב פורים תשע"ו
תאנה	ערב תמוז תשע"ו	ענבים / יין	ערב פסח תשע"ו
אפרסק	ר"ח טבת תשע"ו	יין	ערב פסח תשע"ו
גויאבה	ר"ח טבת תשע"ו	קומקוואט	ר"ח אייר תשע"ו
נקטרינה	ר"ח טבת תשע"ו	קלמנטינה/קליפים	ט"ו אייר תשע"ו
רימון	ר"ח טבת תשע"ו	פומלה/פומלית	ר"ח סיון תשע"ו
חבוש	ט"ו טבת תשע"ו	זית / שמן	ערב שבועות תשע"ו
אגוז פקאן	ט"ו טבת תשע"ו	לימון	ר"ח תמוז תשע"ו
אגוזים-שאר סוגים	ייבוא	תפוז	ר"ח תמוז תשע"ו
אפרסמון	כ טבת תשע"ו	אשכולית	ר"ח אב תשע"ו
אתרוג	ר"ח שבט תשע"ו	אבוקדו	ר"ח אב תשע"ו

ויש אומרים שזמן ביעורו הוא בחודש שבט, וכך הוא המנהג הנפוץ היום.

לב. פירות שביעית שיצאו לחו"ל באיסור, אין צריך להחזירם לארץ כדי לבערם, אלא מבערם במקומם. וזמן ביעורם הוא לפי הזמן בארץ ישראל.

לג. פירות שספק אם הגיע זמן ביעורם, יש לבערם בתחילת זמן הספק, ולא יזכה בהם, עד אחר שיתברר לו שוודאי הגיע זמן הביעור, ואמנם לאחר שהפקיר כדין בתחילת הזמן, יכול להכניס את הפירות בחזרה לביתו בתורת הפקר ומתוך כוונה ברורה שלא לזכות בהם, עד שיתמנו ימי הספק.

לד. אם נותר פרי אחד בשדה אחת, עדיין אין זה נחשב שכלה לחיה מן השדה, ומציל מן הביעור, וחייב לבער רק לאחר שיכלה האחרון שבשדות מאותו מין. ויש אומרים שצריך שיעור חשוב [נתבאר בספר שם]. ויש אומרים שאם נותרו פירות רק בשדה אחד, אין זה מציל מן הביעור.

לה. במינים מסוימים כתבו לנו חז"ל את זמן ביעורם, והם: תאנים בחנוכה, תמרים בפורים, ענבים ויין בפסח, זיתים ושמן בשבועות. וכן המנהג למעשה גם בזמנינו, לקיים דין ביעור בערב החגים והמועדים הנזכרים ולשוב ולזכות בזה בו ביום. ובשאר המינים שלא ביארו לנו חז"ל זמן ביעורם, אם יודע בביור הזמן שהם כלים יבערם בו ביום, ואם לא ידוע הזמן, יבערם בתחילת ימי הספק, ולא יזכה בהם עד שיתברר שהגיע ודאי זמן הביעור.

פתח דבר

מפרי עטו של הרב הגאון רבי דוד אביטן שליט"א,
רב פוסק של מערך השמיטה במכון:

בשעה טובה ומוצלחת, בחסדי ה' יתברך, ובזכות הרבים, הגענו הלום לעת בשורה טובה, שיש בה ברכה גדולה, הוא היין ומיץ הענבים משנת השמיטה התשע"ה, מכרמי חקלאים יראי ה' יקרים וגבורים, במסגרת "אוצר בית הדין" שע"י המכון למצוות התלויות בארץ, שבראשות הגאון רבי שניאור זלמן רווח שליט"א, שמוגש בזאת לציבור היקר, בלא מחיר, אלא בבקשת החזר הוצאות עלות ממש.

המלאכה הגדולה הזו, שכעת הציבור הרחב קוטף את פירותיה, החלה כבר בערב שנת השמיטה, בשנת תשע"ד, כשכורמים יקרים ויראי ה' מאיזור השומרון, שילה, אש קודש, בני ראם ותלמי יחיאל, פנו לבית הדין ובקשו לקבל הדרכה ולשמור שמיטה כדת וכהלכה, ובחסדי ה' השתדלנו למלא חובותינו, ולאפשר לחקלאים אלו לקיים שמיטה כדת. מאז ועד עת הציור, שהסתיים בכניסת השנה הנוכחית, ליווה בית הדין

סברי מרנן - אוצר בית דין

הענבים משובח ומיוחד, ללא סוכר וללא כל ותוספות (כ 8% מים, עקב ריכוזיות גבוהה). וכמובן הכל בפיקוח הדוק של נציגי בית הדין, שלוו את התהליך כולו מהחל ועד כלה.

ללא הפרזה, נאמר, שהכורמים הללו, שהם מהמיוחדים בתחומם, בשנים רגילות, כאשר היין הזול ביותר מפרי תנובתם נמכר בשנה רגילה במעל 100 ₪ לבקבוק, לא כן בשנת השמיטה, שגבורי כח אלו הפקירו את הכרמים, וקבלו מבית הדין אך ורק "החזר הוצאות" מדוקדק בלבד. גם עלויות הציור, הכנת היין, ותפעול היקב, חושבו בדקדוק, שוב ושוב יחד עם כלכלנים, שעות על גבי

את הכרמים הללו בכל שלב, החל מהפקרת הכרמים ומסירתם לבית הדין, ליווי והדרכה על כל האסור והמותר בשמיטה, בהכוונת מרנן ורבנן, בראשם מרן הראש"ל הגרש"מ עמאר שליט"א, והגר"ש בן שמעון שליט"א, והגרש"ז רווח שליט"א. ולהבדיל בין החיים, הגרמ"ש אשכנזי זצ"ל, שנלב"ע בשלהי שנת השמיטה. תנצב"ה. מכוחם והדרכתם נצחנו על כל המלאכה הגדולה הזו.

פרט אחד נספר, נאמר בתורה הקדושה בשנת השמיטה "כרמך לא תזמור", וכמובן, אכן לא זמרו כלל, אמנם להשאיר את הכרם פרא, יזיק מאוד לכרם לכמה שנים, וגם היבול יהא גרוע, ומלאכה שהיא לא כדי להשביח, אלא כדי לקיים את האילן, מותרת בשמיטה. לכן, נעשית עבודה גדולה ומדוקדקת, ביעוץ עם רבותינו ועם אנשי מקצוע מבינים, כדי שלא תהא חלילה עבודת זמירה, וגם לא ישאר הכרם פרא, וינזק. וכמובן שנדרשו לכך הרבה ידיים עובדות ופיקוח הדוק.

מני אז, בא בית הדין בדברים עם ר' עופר גואטה נר"ו בעל "יקב ירושלים", שקיבל על עצמו את הליווי המקצועי ומלאכת עשיית היין, ועשה הכל בטוב וברצון, על הצד הטוב ביותר, עם צוות היקב המוכשר והמסור. והתוצאות בהתאם, היין משובח מאוד, קרוב לחצי שנה של שהיה בשבבי עץ (עם הזמן ילך וישביח עוד, גם כשהוא בבקבוק). מיץ

שעות, ללא גוזמה, והתוצאה לפניכם. לא נצרכים אנו אלא להביא את הברכה אל בתינו, ולחזק ידי שומרי השמיטה, שיוכלו להמשיך עוד ביתר שאת וביתר עוז, גם בשנות השמיטה הבאים עלינו לטובה.

ידע הקורא, אפשר אולי למצוא בשוק "מיץ ענבים" ב 8-9 שקלים, ואמנם הבקבוק זהה, אבל היין שבו, אינו אותו יין, לא מיניה ולא מקצתיה, כל מי שיטעם את היין והמיץ יבין זאת. ועל כך שמחתינו ותודתנו לבורא עולם, ששלחני הציבור דן כולם אהובים ואמנים. יה"ר שבזכות שומרי השמיטה כדת וכהלכה, ובזכות כל העוזרים והמסייעים לשמירת השמיטה, נזכה במהרה לבנין בית מקדשיו ותפארתו, ושנת השמיטה הבאה עלינו לטובה ולברכה, תנהג מן התורה. אמון.

ישיבה עם כורמי היין לקבלת הנחיות הלכתיות על הטיפול בכרמים

אוצר בית הדין

שע"י "המכון למצוות התלויות בארץ"

תמצית הלכות קדושת שביעית בין ובמיץ ענבים
הקדושים בקדושת שביעית

ביאורים נוספים וצינוי מקורות

ע"י בספר "שביתת השדה" [להרב שניאור ז. רווח שליט"א] פרק יא

1. אסור לאבד או לקלקל את היין, ואסור להפסידו משימוש הרגיל.
2. אסור לבשל את היין כמות שהוא. אולם מותר לפסטר יין של שביעית.
3. מותר להוסיף מעט יין לתבשיל, או למאפה, או לסלט פירות וכיו"ב.
4. אסור לערבב תרופה מרה, או כל דבר כיו"ב, ביין, כיון שמפסיד טעמו של היין.
5. אסור להשתמש עם היין כתרופה - מלוגמא, כל שמפסידו וניכר המעשה שעושה לרפואה.
6. סיכה שהותרה בשביעית, אינה אלא בשמן, אך ביין אסורה הסיכה.

תמצית הלכות קדושת שביעית

7. יין שערבבוהו עם מאכלים שאינם קדושים בקדושת שביעית, התערובת כולה קדושה בקדושת שביעית, כל שנתן היין טעם בתערובת.
8. עיסה מקמח שאינו קדוש בקדושת שביעית, שנילושה עם יין של שביעית, ויש שיעור בעיסה החייב בחלה, יש להפריש את החלה ולשורפה כדין שאר השנים.
9. מותר להשתמש עם היין לקידוש, הבדלה, ולמצוות ד' כוסות בפסח. אולם יש להיזהר בזמן שממלא את הכוס, שלא ישפך יין לאיבוד, אלא אם כן יש צלוחית תחתיו, ואין היין הולך לאיבוד.
10. אסור לכבות את נר ההבדלה ביין שנשפך לצלוחית.
11. בליל פסח, אין לשפוך מכוס היין כנהוג בזמן אמירת המכות, משום שהיין הנשפך הולך לאיבוד.
12. יין הקדוש בקדושת שביעית, אסור להוציאו מארץ ישראל לחוץ לארץ, אך מותר להוציא לאילת וסביבתה.

ביעור [=הפקר] היין בערב פסח

13. יש לבער [=להפקיר, כן העיקר להלכה] וכן המנהג כפי שהעידו גדולי רבותינו הספרדים וכן הורה להלכה מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל] - את היין בהגיע זמן הביעור. **וזמנו הוא בערב פסח של שנת תשע"ו.**
14. בהגיע זמן הביעור, מוציא את היין ומניחו על פתח ביתו, ואומר [בפני שלשה אנשים, אף אם מאוהביו שיודע שהם לא יזכו מההפקר]: "אחינו בית ישראל, כל מי שצריך ליטול יבוא ויטול". ואחר שהפקיר לכל, יכול לחזור ולזכות ביין ולהכניסו לתוך ביתו, ושותה והולך עד שיכלו. [אם לא נותר לו אלא כמות מועטה המספקת לו ולבניו רק לליל הסדר אינו חייב בביעור].
15. היין קדוש בקדושת שביעית עם כל הגבלותיו, אף לאחר זמן הביעור.
16. יין שלא נתבער בזמן הביעור, אם במזיד לא ביערו נאסר היין בשתיה. ואם שגג או נאנס, יעשה שאלת חכם.
17. כל עוד והיין נמצא ברשות אוצר ב"ד [בתחנות חלוקה] אינו חייב בביעור, כיון שהוא מופקר. והלוקח מבית הדין [כלומר מתחנות החלוקה], לאחר זמן הביעור, אינו חייב לבער.

אוצר בית דין
שעל יד המכון למסוות החלית באץ
בראשות הרב שניאור זלמן רוח שליט"א

סבֵּרִי מֶרְנָן

יין ומיץ ענבים איכותי ומשובח

'אוצר בית דין'

כשר לפסח

המחיר נקבע לכיסוי עלויות הגידול, העיבוד והשיווק.
החלוקה בארגזים סגורים בלבד!!!

ארגז יין 750 מ"ל
8 בקבוקים יין איכותי*
135 ₪ לארגז

ארגז מיץ ענבים
12 בקבוקים 1 ליטר [100% טבעי]
98 ₪ לארגז

*היין האדום שהה עם שבבי עץ אלון כמה חודשים,
בכל ארגז יש לפחות 3 סוגים שונים של יין איכותי
ומשובח, כאשר לכל היותר מבין שמונת הבקבוקים יתכן
שיש 1 יין לבן משובח ואיכותי ביותר.

JERUSALEM WINERIES
יְקָבִי יְרוּשָׁלַיִם

רשמים מסיו ביקבי ירושלים

בסיוור ביקב ירושלים
עם החקלאים שומרי השמיטה

מיכל יין המכיל יין אוצר בית דין

השמיטה בתמונות

ישיבת ביה"ד, בהשתתפות חברי ביה"ד: הראש"צ הגרש"מ עמאר שליט"א, הגאון רבי שלמה בן שמעון שליט"א, הגאון רבי שניאור ז. רווח שליט"א ראש המכון, הרב דוד אביטן שליט"א, ולהבדל"ח הגאון רבי מרדכי שמואל אשכנזי זצ"ל

ביעור מעשרות בים הגדול

הראש"צ הגר"ש עמאר שליט"א מברך חקלאי שקיבל על עצמו לשמור שביעית

כנס משגיחים ארצי - הכנה לשנת השמיטה הרביעית: הגאון רבי שמעון בעדני שליט"א, הראש"צ רבי שלמה משה עמאר שליט"א, והגאון רבי שלמה בן שמעון שליט"א, הגאון רבי ישראל רווח שליט"א ורבנים חשובים נוספים

השמיטה בתמונות

חידון שמיטה ארצי שנערך בירושלים לעשרות בתי ספר ותלמודי תורה מרחבי הארץ שלמדו ושיננו הלכות שביעית מתוך הספר 'שביתת הארץ' לתלמידים בהוצאת המכון.

ראש המכון נושא דברי ברכה למצטיינים

הרבנים בשולחן הנשיאות מתפעלים מהבקיאות הרבה של המצטיינים בהלכות שביעית: מימין לשמאל: הגרש"ז רווח שליט"א, הראש"צ הגאון רבי שלמה משה עמאר שליט"א, הגאון רבי שלמה בן שמעון שליט"א, הרב הראשי הגאון רבי דוד לאו שליט"א, הגאון רבי ישראל רווח שליט"א

חלוקת תעודות ופרסים למצטיינים

עם מרן נשיא מועצת חכמי התורה חכם שלום כהן שליט"א בשיחה על חיזוק השמיטה

סיום מסכת שביעית בכולל ערב שע"י המכון

חלק מהקהל

השמיטה בתמונות

הדרכה לציבור במענה לשאלות בשידור חי בהלכות שמיטה

בישיבת כשרות על עניני שמיטה עם ראשי ענף הכשרות בצה"ל

בשיעור לאברכים בעיר נתיבות
על הלכות שמיטה

בראיון לכלי תקשורת על גבולות
הארץ בהלכה

הדרכה בנושא שביעית למפקחי בתי
ספר בחווה שבפיקוח המכון

השמיטה בתמונות

ראש המכון עורך סיור הלכתי לרבנים מרחבי הארץ בנושא גבולות הארץ
- בערבה בגבול הדרומי של ארץ ישראל

עם חיילים ירדנים במהלך הסיור
בגבול ישראל-ירדן

במטעי הלימון במושב תלמים
שנמסרו לאוצר בית דין

במטע אתרוגים של אוצר בית דין

גידולים במצע מנותק

מחלקת פירות וירקות

תרומות ומעשרות:

מתן הכשר על פירות וירקות הגדלים בארץ ישראל הוא מורכב וכולל בתוכו פיקוח מיוחד על ענייני ערלה, כאשר כל שטח מאושר בסופו ככשר למהדרין רק לאחר בדיקת אגרונום שהשטח נקי מכל חשש ערלה. וכמו כן בכרמים כאשר מתגלים הברכות בכרם, משגיחים מטעמינו עוברים ומנתקים כל הברכה ומסמנים את מיקומה, וכל זה מחמת חששות הלכתיות.

וכן לענין כשרות של שתילים הבאים מן המשתלות הגם שהמכון משתדל המון כדי להפחית את מציאות הערלה בשווקים, ולצורך כך מעניק ליווי למשתלות, מכל מקום, בכשרות מהדרין של המכון אין אנו מאשרים תוצרת "דו שנת" בכשרות "מהדרין", עבור ציבור המהדרין ללא כל חשש.

בנקודות השיווק הגדולות, כגון בשוק הסיטונאי בצריפין, קיימים במקום צוות גדול של משגיחים המפקחים על כל הנעשה, כאשר אחד מן הצוות בכל משמרת תפקידו לטפל בכל ענייני הערלה לוודא שאין חלילה איסור הנכנס אל תוככי השוק.

הגעתם כגון בשטחי הערבה הצפונית הצבנו שם משגיח שתפקידו לסמן כבר במקור כל סוג תוצרת.

הברכה בגפן

מקום ההברכה

הענף החדש שיצא ממקום ההברכה

נוסח ההפרשה אותו אומרים המשגיחים הוא נוסח שנקבע ע"י רבותינו שליט"א וע"פ נוסח מרן השולחן ערוך, על כל דקדוקיו, קודם אמירת הנוסח מוסיף המשגיח תנאים המבהירים את מעשיו, וכל אמירה היא הנוסח המלא ללא כל קיצורים. וכל משגיח המפריש תרומה בכשרות המכון, עומד לבחינה לפני ראש המכון שליט"א לוודא את מידת בקיאותו והבנתו אל נכון של כל מעשה ההפרשה והנוסח אותו הוא אומר.

הקפדה מיוחדת שכל ההפרשה תיעשה מן המוקף ללא כל פשרות.

הקפדה מיוחדת על נתינת המעשרות למקבליהם הן מעשר ראשון ללוי, והן מעשר עני לעני.

זהירות מיוחדת אנו נוקטים מידי יום ביומו, כדי להימנע מכל חשש של הפרשת תרומה מפטור על החיוב, לאחר שקיימים חששות שכאלו הן אצל הסיטונאים והן בבתי אריזה, וכאשר יש חשש כעין זה בתוצרת ממקום

רשימה של סיטונאים, משווקים

סיטונאות ובתי אריזה ומשווקים - פירות וירקות

שפיט	סיטונאות פירות וירקות	מזכרת בתיה
קלמנטינה	שיווק פירות וירקות	מושב זיתן
אקזוטיקה	שיווק תוצרת חקלאית	בית נחמיה
בני אביטן	בית אריזה לפירות וירקות	מבועים
איאד ערטול	בית אריזה לפירות	גליל תחתון
יופי של ירקות	שיווק תוצרת חקלאית	עין יהב
ביכורי שדה דרום	סיטונאות פירות וירקות	תימורים
ביכורי ישראל	שיווק תוצרת חקלאית	בית עוזיאל
ביכורי העמק	סיטונאות פירות וירקות	כפר חסידים
כחול ולבן	שיווק תוצרת חקלאית	פריגן
יתד 64	שיווק ירקות קלופים	מושב עולש
א.א.ש. ביחד בע"מ	שיווק תוצרת חקלאית	רמת גן

אחריותינו רק כאשר
חותם כשרות מהדרין
המכון, חתום על כל
תעודת משלוח

מחלקת ירקות בסניפי רשת יינות ביתן

מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	ברקת 13, אילת	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' בעלי המלאכה 11, נתיבות
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' חסיבת גולני 41, אילת	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' קהילת ציון 1, עפולה
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	איירפורט סיטי א.ת. שדה תעופה	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' ירקונים 50, פתח תקוה
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רחוב הבנים 3, אשדוד	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' אופנהיימר 10, רחובות
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רחוב האורנים 13, אשדוד	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' גיא אנוי, מרכז טימול, אשדוד
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' השייטים 11, אשדוד	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' יהודה הלוי 113, טבריה
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	כיכר החאן 33, אשקלון	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' קרן היסוד 2, טירת הכרמל
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	קיבוץ גלויות 5, אשקלון	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' היוצרים 7, כרמיאל
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	א.ת. צפוני, אשקלון	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' הרב שלמה שרירא 3, מעלות
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' דוד שאלתיאל 16, חולון	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' הגדוד העברי 21, נהריה
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' השקמה 21, כפר סבא	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' המפעל 13, אור יהודה
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' אלי הורביץ 26, כפר סבא	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' האילן 1, א.ת. צפוני, אור עקיבא
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' צמח השדה 29, מעלה אדומים	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' קק"ל 16, קרית טבעון
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' עמק החולה 76, מודיעין	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' דרך המרכז 4, כוכב יאיר
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' בר כוכב 63, פתח תקוה	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' הדר 84, מתן
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' חיים גרינברג 1, פתח תקוה	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' הרדוף, מרכז מסחרי, עתלית
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' חלוצי התעשייה 9, אלפי מנשה	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' חיה פינשטיין 11, פתח תקוה
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' הפלדה 13, נתניה	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	אזור תעשייה מסחרי, צור יצחק
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' האר"י 12, נתניה	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	שד' חן 1, קרית ביאליק
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' צה"ל 100, חדרה	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' נחלת יצחק 20, תל אביב
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	דרך בני דור 8, תל מונד	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' הרא"ה 34, בית א-ל
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רבי עקיבא 48, הרצליה	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' הכסף 1, כוכב יעקב
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' המרכז 13, ראש העין	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' רמת יזרעאל 11, מגדל העמק
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' שמוטקין 29, ראשון לציון	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' היצירה 12, נצרת עילית
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' החלמונית 29, ראשון לציון	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' שירה העברית 8, ראשון לציון
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רחוב זרחני 12, רעננה	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' ההסתדרות 247, קרית אתא
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' החושלים 3, הרצליה	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' ריינס 6, ירושלים
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	אזור תעשייה צפוני, בית שאן	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' התעשייה 60, ערד
מחלקת פירות וירקות "שוק הסיירים"	רח' המרכבה 73 אזה"ת חולון	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' קלאוזנר 10, רמלה
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	שד' יגאל אלון (מרכז ביג) בית שמש	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' אבא אחימאיר 1, רמלה
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' המיכב 7, א.ת. יבנה	מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	רח' המיכב 7, א.ת. יבנה
מחלקת פירות וירקות "יינות ביתן"	שד' המלאכה 121, מודיעין		

מחלקות פירות וירקות וחנויות קמעונאיות

בחזקת נקי מחרקים, ומאידך, ללא שאריות חומרי הדברה, ועל כן אנו מודיעים לציבור כי חרקים היורדים בשטיפה עלולים להיות בירקות עלים, וחובה עליהם

להשלים את ניקיון המוצר באמצעות השטיפה בבית, על פי ההוראות שעל השקית ובלי לחרוג מהכתוב שהוא חובה ולא המלצה. אך מאידך לא קיימים חרקים שאינם יורדים בשטיפה. כך שהמוצר בסופו של דבר פטור מבדיקה, אך חייב בשטיפה. וכל זה כדי למצוא את האיזון הנכון בין הריסוסים והגבלתם למותר על פי החוק, לבין נקיות המוצר כנדרש על פי ההלכה.

מחלקת ירקות עלים ומוצרים שונים בחזקת נקיים מחרקים

גם בשנת השמיטה מחלקת ירקות עלים של המכון פעלה ביתר שאת וביתר עוז, וכמובן מיד בתום שנת השמיטה נכנסו כל החברות שתחת

פיקוח במכון להילוך גבוה להכשיר את כל השטחים מחדש לגידול ירקות בגידול מיוחד ובחזקת נקיים מחרקים.

בשנה החולפת ביצענו גם נסיונות מיוחדים לתוצרת חדשה לתועלת עם ישראל, ובין שאר הדברים הוכתר בהצלחה גידול של כרוב ניצנים, נקי מחרקים, זאת הפעם הראשונה שמוצר זה משווק מבתי גידול מיוחדים ומשווק כנקי מחרקים. להצלחת הפרויקט שילבו כוחות גם המגדל מר אמיתי עומייסי מהיישוב בני נצרים, יחד עם צוות המעבדה של המכון, ויחד עם אנשי פרי הגליל גם יחד. עד אשר יצא מוצר סופי נקי ומאושר כנקי מחרקים ומוכן ישירות לאכילה.

גם בשנה זו, אנו ממשיכים במסגרת ההקפדה שמחד יהיה

כרוב ניצנים נקי מחרקים שעובר שטיפה ונכנס להקפאה ייצור מיוחד בחממות

רשימת חברות לגידול ירקות עלים בחזקת נקיים מחרקים

י. יבולי קטיף	מושב גועם	ירקות עלים טריים
גלאט סלט	מושב גועם	ירקות שטופים ומצוננים
קטיף הטבע	ניצני עוז	ירקות עלים טריים
שטופים מהטבע	ניצני עוז	ירקות שטופים ומצוננים

פיקוח בחממות ידק עלים

ביקורת במפעל לשטיפת כרוב

אחריות
המכון
בליווי חותמת
המכון בלבד!

רשימת מפעלים המקבלים פיקוח וייעוץ ממומחי המכון בפרוייקטים מיוחדים

לימונים	בית עוזיאל	מיץ לימון טרי קפוא - ללא חשש כנימות
ירק מהדרין	מושב בני נצרים	ברוקולי, כרובית וכרוב גיצנים, נקי מחרקים. שטוף נקי קפוא ומוכן לאכילה
פטריית הכפר	רמות מאיר	בתי גידול לפטריות
פטריית ערד	ערד	בתי גידול לפטריות
פרי גליל	חצור הגלילית	פיקוח המכון על מערך הכרובית והברוקולי
אוסם בית השיטה	קיבוץ בית השיטה	פיקוח המכון על גידול ומערכת הכרוב
שימורי מוטולה	עמנואל	פיקוח המכון על מערך הכרוב, כרובית וסלרי- כבוש
פרי חן	כפר קרע	פיקוח המכון על מערך הכרוב הכבוש

שיפורים מיוחדים במערכות
השטיפה במפעל לייצור הקפואים

בבדיקת נקיות של ברוקולי מגידול מיוחד
לאחר העיבוד

סיור עם רבנים במפעל קפואים של תוצר
ברוקולי מגידול מיוחד בפיקוח המכון

כשרות הדגים וצמחי הים

גם בשנה זו בבחינת

מוסיף והולך, אנו ממשיכים על נתינת הכשרות לדגים, בכשרות מהדרין, ללא חששות או ספיקות, או כל מיני הוראות בדיעבד, וכפי שאנו נוהגים מיום הקמתה של מחלקה זו במכון.

הפיקוח כולל על סימני טהרה, ללא ספיקות, ולכן דגים שיש בהם ספק כגון הטונה מסוג "מרלין" איננו מאושר בפיקוח שלנו. וכמו כן פיקוח מיוחד שהתוצרת ללא תולעים וטפילים, הן בפיקוח מיוחד על בריכות הגידול, כאשר ב"ה כיום אנו מפקחים על מעל 90% מבריכות הגידול, וכל תוצרת הנפסלת, כמובן שאיננה מאושרת לשיווק עם חותם כשרות, אלא אדרבה עם חותם פסול, ומשווקת בעיקר למקומות של נכרים, אולם כיון שאין שליטה מליאה, יש להקפיד שכל תעודת משלוח תהיה חתומה ע"י המשגיח בחותמת המכון המאשרת כי התוצרת נקיה מחשש טפילים.

תערובת בדגי הים:

קיי"ל להלכה (יו"ד סי' קיז סי"א) שדייג שעלו ברשתו דגים, וביניהם גם דג טמא, מותר לו למוכרו, יעו"ש. והנה במציאות ודאי שחלילה שבמקומות הכשרים יימכר כל דבר שאיננו כשר. אולם מה נעשה, ולעיתים בחנויות שמקבלים דגים ישירות מן הדייג, מגיעים דגים טמאים? וזאת יש לדעת שעל החוף נעשה מיון, אלא שהוא איננו מושלם. ולכן בכה"ג הוראותינו, שחנות או סניף שמעוניין לקבל דגי ים, שאת המשלוח יקבל המשגיח ויהיה נוכח במיון הנוסף הנעשה בחנות, כדי לוודא שכל דג שיימצא שאיננו כשר יורק לאשפה מיד. [וכל זאת למרות שבפועל כל העולים מן הים בתוך להקות הקטנים, לא תמיד הם ראויים לאכילה, לעיתים הם אף דגים מסוכנים למאכל, ולכן עובדי החנויות מצד עצמם זורקים זאת, אולם כדי שנצא מכל חשש, הנחינו את החנויות המיוחדות הללו לנהוג כאמור לעיל].

כשרות לפסח - תוספים בדגים:

א. בדגים הקפואים המשווקים כפילה לעיתים מצויים תוספים. להבדיל מהדגים השלמים שבהם אין מצוי כלל תוספים להוציא מהדגים המתובלים שהחששות קיימות גם בדגים שלמים, אולם זה מצוין על גבי הדגים. וקודם שאפרט את החששות השונים, חשוב להבהיר, כי גם כאשר מצוין על גבי הדגים שיש אחוזי מים מסוימים, אין זה בהכרח נובע מתוספים, אלא זה תהליך של גלייזינג, כלומר הקפאה ושוב טבילה במים ושוב הקפאה, כך שהמים הם על גבי הדג. אולם מאידך כאשר רוצים שתהיה ספיחה של מים בבשר הדג אזי הדבר מתבצע באמצעות חומרים המסייעים לכך.

ב. בסוגי דגים המעובדים כפילה, ויש רצון שבשר הדג יספח מים, על היצרנים להכניס חומר נוסף כדי שהמים יספחו ויישארו בדג. ובדרך כלל החומר הוא מסוג של S.T.P.P. [סודיום טרי פולי פוספט - חומר מינרלי

מן הטבע שכמות שהוא כשר לפסח ללא חשש]. התוספים חודרים אל הדג בדרך כלל באמצעות השרייה של הדגים בתוכם למשך

זמן, ובשיטות שונות ומשונות. בנוסף קיימת שיטה מודרנית יותר של הזרקת החומרים לתוך בשר הדג, כעין הקיים בבשר, ומעטים המפעלים שמשתמשים בזה. מאידך קיימים תוספים נוספים המכילים חומרים שהם כבר זקוקים לכשרות לפסח כגון עמילן [הגם שבדרך כלל מקורו מתירס והוא קטניות. ולצורך פסח מחליפים אותו לעמילן שמקורו מטפויקה]. ויש שמשתמשים גם בטרסידיום סיטארט, מלח או סוכר ועוד חומרים מסוגים שונים.

א. חשוב לציין, שבאמצעות המעבדות בארץ אפשר לגלות חומרי פוספאטים בדגים כגון S.T.P.P. וזאת בעיקר בהסתמך על מציאת כמות המלחים הנמצאים ברכיב ה-סודיום הנמצא בחומר זה. ובעקבות

זה השתכללו המפעלים והחלו להשתמש באותו מוצר רק שהוא נקרא T.P.P. כלומר ללא הסודיום, ובזה יש קושי לגלות חומרים מוספים בשיטות בדיקות המעבדה הקיימים היום - והגם שחומר זה הם עם הסודיום והן ללא, הוא חומר כשר, מכל מקום חובת הזהירות וההתחכמות ממול עבודת המפעלים מחייבת להיות מעודכן כל העת.

ד. בשנה זו להבדיל משנים עברו, כמעט אין בנמצא דגים משווקים עם תבלינים, וגם דגים ברוטב מרינדה אין כמעט בנמצא. - על בעיות הכשרות הרבות הקיימים בסוגי תיבולן הללו, ראה בעלון הכשרות מהשנה החולפת שהרחבנו על כך. וזאת יש לדעת שלהבדיל מהתוספים המבוארים בפסקה הקודמת שמצויים רק בדגי פילה בלבד. דגים עם תבלינים מצוי גם בדגים שלמים, כך שלשנה זו התודענו לבעיה גם בדגים שלמים מה שלא היה בעבר.

ה. סוגי דגים שמצויים בהם תוספים מהסוג של פוספאטים הם, פילה סול מסין, פילה זהבנון, פילה מרלזוה מסין, פילה קוד, פילה הליבוט ועוד כיו"ב. בנוסף יש דגי פילה שמצופים עמילנים ובהם ודאי שיש צורך בכשרות לפסח, אך ככל הידוע לנו נכון להיום אין שיווק כעין זה עם כשרות. [בשנה האחרונה בסין, לאחר שהתרגלו לעבוד בעיקר בפוספאטים בשיטת השרייה, שבדרך כלל אין בעיה באותם חומרים לא לפסח ולא לשאר ימות השנה, התברר שמספר גדול של מפעלים התחילו להשתמש במכונות הזרקה, בעיקר בייצור דגי סלמון [שמלבד בעיית התולעים

החמורה, יש בעיית התוספים], ובאמצעות מכונת הזרקה מוסיפים חומרים נוספים, שבחלקם יש חששות לפסח, ועל כן חובה להקפיד על "כשר לפסח", וגם ועדי הכשרות אל להם להסתמך כבעבר שבדגים אלו אין חשש, עד שיתברר להם ששיטות העיבוד במפעל שעמו הם עובדים לא השתנה].

ו. פילה נסיכת הנילוס, רוב ככל המפעלים באפריקה מייצרים ללא כל תוספים ואין בהם כל חשש לפסח, יש מפעלים בודדים שמייצרים עם תוספים, הדבר ידוע היום לנוחני הכשרות, והדברים מצוינים על האריזה, וייצור הדגים לפסח נעשים בייצור מיוחד לפסח.

ז. בדגים המיובאים מארגנטינה לא מצויים כלל סוגי התוספים למיניהם.

ח. דגי סלמון מכלובים מנורבגיה או צ'ילה, הן המשווקים כשלמים והן כפילה, הם ללא חשש תוספים כלל משום סוג, להוציא השרייה של הדגים השלמים לאחר הוצאתם מן הכלובים בים, בחומר הקוטל בקטריות למשך כמה שניות. בדגי סלמון מכלובים מנורבגיה או צ'ילה, שלימים או פילה אין גם חשש בפועל היום לשימוש בחומרי צבע מכל סוג, הגם שיש ידע כזה ואולי גם שימוש בפועל.

ט. בפרוסות של סלמון מעושן, הדגים עוברים תהליך עיבוד. כאשר יש שני סוגים האחד בעישון קר והשני בעישון חם. כאשר עישון חם מכיל רכיבים נוספים איורומות, מלח וסוכר ועוד. ועישון קר מכיל בדרך כלל תוספת של מלח או סוכר או שניהם, וכמובן שבשני סוגי העישונים העישון נובע משבבי עץ, שהם נותנים את האירומה של העישון למוצר. למעשה כל הדגים המעושנים שהם מעובדים זקוקים לכשרות לפסח. [ובעישון חם צריך כשרות גם מטעמים נוספים].

י. בדגים הטריים הגדלים כאן בארץ ישראל, המזון לדגים מוחלף לקראת הפסח וכמובן בתוך ימי הפסח, אולם גם דגים שנקנים כעת, הגם שהדגים ניוונו מחמץ אין בעיה הלכתית. אמנם את בתי האריזה מכשירים ומקפידים על אי כניסת כל דבר אסור החל מאחר פורים, וכל משלוח מוחתם בחותמת "כשר לפסח" וזה מחמת שאר שינויים שנעשו בכשרות לקראת פסח.

רשימת נגיעות טפילים בדגים

שם הדג	ארץ ייצור	אופן העיבוד	רמת נגיעות	אופן הנגיעות	אופן הבדיקה והנקיון
אמנון	סין	פילה - וואקום/תפזורת	חזקת נקי	בחזקת נקי	בחזקת נקי
אמנון - מושט	בריות גידול - ישראל	שלם, פילה, טרי, קפוא	מיעוט המצוי	בעיקר טפילים חיצוניים [רוב הבריות בא"י ב"ה מפוקחים ע"י מומחי המכון שמופלים כראוי]	רצוי להשתמש רק עם חותם המכון "נבדק - ללא טפילים" מטעם המכון לחילופין ניתן להסיר את העור, ולראות באם מצוי נקודת פציעה בדג ולשרש אחריו כחצי ס"מ.
אמנון - מושט	אגם הכנרת	שלם / פילה	מיעוט המצוי	בעיקר טפילים חיצוניים - לא ניתן לפקח או לטפל באגם.	רצוי להימנע משימוש בדגים אלו. חובה לבדוק כל דג, ניתן להסיר את העור, ולראות באם מצוי נקודת פציעה בדג ולשרש אחריו כחצי ס"מ.
באס	בריות גידול - ישראל	שלם, פילה, טרי,	מיעוט המצוי	בעיקר טפילים חיצוניים - לא ניתן לפקח או לטפל באגם.	רצוי להימנע משימוש בדגים אלו. חובה לבדוק כל דג, ניתן להסיר את העור, ולראות באם מצוי נקודת פציעה בדג ולשרש אחריו כחצי ס"מ.
באס	ים התיכון	שלם - טרי	לעיתים נגוע	לעיתים נגוע בראש ובחללים הפנימיים	יש להסיר את הראש, לפתוח את חלל הבטן להסיר את הקרום השחור תוך ניקוי היטב, ורצוי לגרד היטב את עור הדג.
בורי	בריות גידול - ישראל	שלם, פילה, טרי,	מיעוט המצוי	בעיקר טפילים חיצוניים [רוב הבריות בא"י ב"ה מפוקחים ע"י מומחי המכון שמופלים כראוי]	רצוי להשתמש רק עם חותם המכון "נבדק - ללא טפילים" מטעם המכון לחילופין ניתן להסיר את העור, ולראות באם מצוי נקודת פציעה בדג ולשרש אחריו כחצי ס"מ.
בורי	אגם הכנרת	שלם / פילה	מיעוט המצוי	בעיקר טפילים חיצוניים - לא ניתן לפקח או לטפל באגם.	רצוי להימנע משימוש בדגים אלו. חובה לבדוק כל דג, ניתן להסיר את העור, ולראות באם מצוי נקודת פציעה בדג ולשרש אחריו כחצי ס"מ.
ביצי דגים	מדגי בריכות/ כלובים	טרי/קפוא	בחזקת נקי	בחזקת נקי	בחזקת נקי
ביצי דגים	מדגי ים	טרי/קפוא	בחזקת נגוע	תולעי אניסאקיס על הקרומים ועל גבי הביצה ולעיתים רוב הטפיל חודר אל הביצה	יש להשתמש רק עם חותם המכון "נבדק - ללא טפילים" מטעם המכון
בקלה ים תיכוני	ים התיכון	שלם - טרי	לעיתים נגוע	לעיתים נגוע בראש ובחללים הפנימיים	יש להסיר את הראש, לפתוח את חלל הבטן להסיר את הקרום השחור תוך ניקוי היטב, ורצוי לגרד היטב את עור הדג.
בקלה מרלזה	ארגנטינה	פילה ללא עור	לעיתים נגוע	יש חלוקה בין איזורי הדייג השונים ובין עונות השנה, ולעיתים הנגיעות מצויה ולעיתים בחזקת נקי	רצוי להקפיד ולרכוש רק עם חותם "נבדק - ללא טפילים" מטעם המכון
בקלה מרלזה	ארגנטינה	פילה עם עור	פחות ממיעוט המצוי	חשש לטפילים שנכנסו מהעור וממצאים בין העור לבשר. ולעיתים חשש לתולעי אניסאקיס ובפרט בתוצרת שנארה באוניות	עדיף שלא להשתמש אלא עם חותמת "נבדק - ללא טפילים" מטעם המכון. הרצה להשתמש יסיר את העור ויבדוק היטב מכל צדדי הדג.
בקלה מרלזה	ארגנטינה	בקלה צעיר ללא ראש	חזקת נגוע	אניסאקיס בדפנות הבטן	נגוע מאד בחלל ובדפנות הבטן, ויש נקודת היטב ולהסיר את הקרום השחור.

שם הדג	ארץ ייצור	אופן העיבוד	רמת נגיעות	אופן הנגיעות	אופן הבדיקה והנקיון
בקלה מרלוזה	סין	פילה עם עור	חזקת נגוע	תולעי אניסאקיס בבשר	לא להשתמש בגווע מאד
בקלה מרלוזה	סין	בקלה צעיר ללא ראש	חזקת נגוע	אניסאקיס בבטון ובבשר	לא להשתמש בגווע מאד
בקלה מרלוזה	סין	פילה ללא עור	חזקת נגוע	אניסאקיס בבשר הדג	לא להשתמש אלא עם חותמת "נבדק - ללא טפילים" מטעם המכון.
ברבוגיה	תאילנד	פרוסות פילה עם עור	חזקת נקי	בחזקת נקי	בחזקת נקי
ברקודה	ים התיכון	שלם - טרי	לעיתים נגוע	לעיתים נגוע בראש ובחללים הפנימיים	יש להסיר את הראש, לפתוח את חלל הבטן להסיר את הקרום השחור תוך ניקוי היטב, ורצוי לגרד היטב את עור הדג.
דניס	טורקיה, ישראל, קפריסין, מצרים ועוד	דגם שלם, פילה, רגיל/ מתובל	בחזקת נקי	בחזקת נקי	בחזקת נקי
הליבוט	כל המדינות	פרוסות ונתחים	חזקת נגוע	אניסאקיס בבטון ובבשר	אין להשתמש רק עם חותם "נבדק - ללא טפילים" מטעם המכון.
הרינג	סקנדינביה	שלם	חזקת נגוע	אניסאקיס בדפנות ובבשר	לא להשתמש בגווע מאד
הרינג	סקנדינביה	פילה [פרפר] דג שלם	מיעוט המצוי	אניסאקיס על ובתוך בשר הדג	לאחר העיבוד וחיתוך לפרוסות התירו מגדולי ישראל להשתמש בזה
הרינג	נורבגיה	פילה פרוסות ללא עור המעובד במיכון אוטומטי במפעל	חזקת נקי	עקב העיבוד בחזקת נקי	בחזקת נקי
זהבנון/פולוק	סין	פילה ללא עור	חזקת נגוע	אניסאקיס בבשר הדג	עם עור אין להשתמש. ללא עור אפשר להשתמש רק עם "נבדק - ללא טפילים" מטעם המכון.
טונה	כל המדינות	נתחים ופרוסות	חזקת נקי	עקב העיבוד בחזקת נקי	בחזקת נקי, *על פי פסק מורה דרכו של המכון הראש"ל הגר"ש עמאר שליט"א בחנויות שתחת כשרות המכון אין אישור לשווק את דג טונה "מרליו" מחשש ספק בסימני הטהרה של הדג
כסיף	בריות גידול - ישראל	שלם, פילה, טרי,	מיעוט המצוי	בעיקר טפילים חיצוניים [רוב הבריות בא"י ב"ה מפוקחים ע"י מומחי המכון שמטופלים כראוי]	רצוי להשתמש רק עם חותם המכון "נבדק - ללא טפילים" מטעם המכון
כסיף	אגם הכנרת	שלם / פילה	מיעוט המצוי	בעיקר טפילים חיצוניים - לא ניתן לפקח או לטפל באגם.	רצוי להימנע משימוש בדגים אלו. חובה לבדוק כל דג, ניתן להסיר את העור, ולראות באם מצוי נקודת פציעה
לברק	טורקיה [כלובים], סין [בריות]	פילה, רגיל/מתובל	בחזקת נקי	בחזקת נקי	בדג ולשרש אחריו כחצי ס"מ. נקודת פציעה בדג ולשרש אחריו כחצי ס"מ.
לברק	ים התיכון	שלם - טרי	לעיתים נגוע	לעיתים נגוע בראש ובחללים הפנימיים	יש להסיר את הראש, לפתוח את חלל הבטן להסיר את הקרום השחור תוך ניקוי היטב, ורצוי לגרד היטב את עור הדג.

שם הדג	ארץ ייצור	אופן העיבוד	רמת נגיעות	אופן הנגיעות	אופן הבדיקה והנקיון
לוקוס	ים התיכון	שלם - טרי	לעיתים נגוע	לעיתים נגוע בראש ובחללים הפנימיים	יש להסיר את הראש, לפתוח את חלל הבטן להסיר את הקרום השחור תוך ניקוי היטב, ורצוי לגרד היטב את עור הדג.
לוקוס	ספרד	שלם - טרי	בחזקת נגוע	ריבוי תולעי אניסאקיס בחלל הבטן	יש להסיר את הראש, לפתוח את חלל הבטן להסיר את הקרום השחור תוך ניקוי היטב, ורצוי לגרד היטב את עור הדג. בדג קפוא שלא נוקה היטב, גם הבשר מתמלא בתולעים ויש להימנע משימוש בדג הזה.
מקרל	סקנדינביה	שלם	חזקת נגוע	תולעי אניסאקיס בחלל הבטן, בדפנות ולעיתים גם בבשר	יש לנקות היטב את חלל הבטן, ולהסיר את הקרום השחור לחלוטין, ועדיף להסיר את כל החלק הדק של הבשר שעוטף את בטן הדג
מקרל	סקנדינביה	פילה פרוסות	מיעוט המצוי	אניסאקיס על ובתוך בשר הדג	לאחר העיבוד וחיתוך הפרוסות התירו מגדולי ישראל להשתמש בזה [אולם מן הראוי שלא להשתמש בבשר העוטף את בטן הדג]
נסיכת הגילוס	אפריקה	נתחים ופרוסות	חזקת נקי	בחזקת נקי	בחזקת נקי
סול	הולנד	פילה עם עור לבן	חזקת נקי, לעיתים נדירות נגוע	לעיתים נדירות נגוע בבשר הדג בתולעי אניסאקיס	בחזקת נקי, ויש חוששים לבדוק ממול מקור אור
סול	סין	פילה עם עור לבן	חזקת נגוע	אניסאקיס בבשר הדג	לא להשתמש אלא עם חותמת המכון "נבדק - ללא טפילים" מטעם המכון.
סלמון [כלובים]	נורבגיה/צ'ילה	שלם, נתחים, פרוסות, מעושן	בחזקת נקי מתולעי אניסאקיס, ובחזקת נגוע על עור הדג	עקב שיטת הגידול נקי מתולעי אניסאקיס, מאידך על עור הדג מצויה כינה חיצונית, ולעיתים נחבאת בין הקשקשים	להפשיר, לשטוף, להבריז או לגרד את העור
סלמון [מהים]	סין/ ארה"ב/ קנדה/ רוסיה/ יפן	שלם, פילה, נתחים, פרוסות	חזקת נגוע	בחזקת נגוע הן בבשר הדג בתולעי אניסאקיס בחלק העוטף את בטן הדג, והן בכינה חיצונית המצויה על העור	עם עור אין כלל אפשרות לבדוק ולהסיר התולעים שבבשר. ללא עור אין שיטה בטוחה להסרת התולעים.
סרדין	ים התיכון	שלם - טרי	לעיתים נגוע	לעיתים נגוע בראש ובחללים הפנימיים	יש להסיר את הראש, לפתוח את חלל הבטן להסיר את הקרום השחור תוך ניקוי היטב, ורצוי לגרד היטב את עור הדג. רצוי להימנע משימוש בדגים אלו.
סרדין טבריה	אגם הכנרת	שלם - טרי	בחזקת נגוע	טפיל חיצוני	חובה לבדוק כל דג, ניתן להסיר את העור, ולראות באם מצוי נקודת פציעה בדג ולשרש אחריו כחצי ס"מ.
סרדינים	מרוקו	קפואים	לעיתים נגוע	בדגים קפואים המשווקים עם הראש, לעיתים נדירות מצוי טפיל אוכל לשון היושב במקום לשון הדג	יש לבדוק מדגמית שאין חשש לנגיעות זו, במידה ונמצא טפיל זה, יש להסיר את ראשי הדג או לבדוק כל דג
סרדינים	שאר מדינות	שימורים, מעושנים, תפוזרת	מיעוט המצוי	אניסאקיס בדפנות הבטן [הבשר נקי בד"כ]	חובה לגרד את דפנות הבטן ולהסיר את הקרום
סרדינים (כולל אנשובי)	מרוקו/הודו	שימורים, מעושנים	חזקת נקי	בחזקת נקי	בחזקת נקי

שם הדג	ארץ ייצור	אופן העיבוד	רמת נגיעות	אופן הנגיעות	אופן הבדיקה והנקיון
פורל	ברכות נחל דן	שלם, פילה, טרי, קפוא	בחזקת נקי	בחזקת נקי	בחזקת נקי
פורל ים	ארגנטינה	שלם, פילה, נתחים	חזקת נגוע	אניסאקיס בבשר הדג	עם עור – אין כלל אפשרות לבדוק ולהסיר התולעים. ללא עור – אפשר להשתמש רק עם חותם "נבדק – ללא טפילים" מטעם המכון.
פלאונדר	הולנד	פילה ללא עור	חזקת נקי	עקב שיטת הניקוי בחזקת נקי	[לעיתים נדירות נגוע ויש חוששים לבדוק ממול מקור אור]
פלאונדר	הולנד	פילה עם עור	חזקת נקי	לעיתים יש כינה חיצונית על עור הדג, ללא אניסאקיס	להפשיר, לשטוף, להבריז או לגרד את העור, ויש חוששים לבדוק מול מקור אור לאחר הסרת העור
פלאונדר	סין	פילה	חזקת נגוע	אניסאקיס בבשר הדג	עם עור אין כלל אפשרות לבדוק ולהסיר התולעים. ללא עור יש להשתמש רק עם חותם המכון "נבדק – ללא טפילים" מטעם המכון.
פלמידה	ים התיכון	שלם – טרי	לעיתים נגוע	לעיתים נגוע בראש ובחללים הפנימיים	יש להסיר את הראש, לפתוח את חלל הבטן להסיר את הקרומים השחור תוך ניקוי היטב, ורצוי לגרד היטב את עור הדג.
פרידה	ים התיכון	שלם – טרי	לעיתים נגוע	לעיתים נגוע בראש ובחללים הפנימיים	יש להסיר את הראש, לפתוח את חלל הבטן להסיר את הקרומים השחור תוך ניקוי היטב, ורצוי לגרד היטב את עור הדג.
פרידה	מרקו	שלם, טרי, קפוא	לעיתים נגוע	כינת טפיל אוכל לשון היושב במקום לשון הדג	יש לבדוק מדגמית שאין חשש לנגיעות זו, במידה ונמצא טפיל זה, יש להסיר את ראשי הדג או לבדוק כל דג
קוד – [ברכות]	נורבגיה, איסלנד	שלם, פילה, נתחים, פרוסות	חזקת נקי מתולעי אניסאקיס	לעיתים יש כינה חיצונית, ללא אניסאקיס	להפשיר, לשטוף, להבריז או לגרד את העור
קוד – [מהים]	כל המדינות	פילה	חזקת נגוע	אניסאקיס בבשר הדג	עם עור אין כלל אפשרות לבדוק ולהסיר התולעים שבבשר. ללא עור יש להשתמש רק עם חותם המכון "נבדק – ללא טפילים" מטעם המכון.
קרפיון	ברכות גידול – ישראל	שלם, פילה, טרי, חי	מיעוט המצוי	בעיקר טפילים חיצוניים [רוב הברכות באי"ב מ"ה מפוקחים ע"י מומחי המכון ומטופלים כראוי]	רצוי להשתמש רק עם חותם המכון "נבדק – ללא טפילים" מטעם המכון
קרפיון	אגם הכנרת	שלם / פילה	מיעוט המצוי	בעיקר טפילים חיצוניים – לא ניתן לפקח או לטפל באגם.	לחילופין ניתן להסיר את העור, ולראות באם מצוי נקודת פציעה בדג ולשרש אחריו כחצי ס"מ.
רוטברש/ מורינוס/ לוטוס	איסלנד/סין	שלם / פילה	חזקת נגוע	אניסאקיס בדפנות הבטן ולעיתים בבשר	רצוי להימנע משימוש בדגים אלו. חובה לבדוק כל דג, ניתן להסיר את העור, ולראות באם מצוי נקודת פציעה בדג ולשרש אחריו כחצי ס"מ.
רוטברש/ מנטלה	איסלנד	שלם / פילה	חזקת נגוע	טפיל חיצוני-אניסאקיס בבטן ולעיתים בבשר	אין שיטה בטוחה להסרת תולעים ואין להשתמש בדג זה

רשימת חנויות ורשימת רשתות שיווק

רשת יינות ביתן - מחלקות דגים טריים + דגים קפואים במוחג שוק הדייגים

עם חותם "נבדק" של המכון בלבד

מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' חטיבת גולני 41, אילת
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' ברקת 13, אילת
מחלקת דגים "יינות ביתן"	איירפורט סיטי א.ת. שדה תעופה
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רחוב הבנים 3, אשדוד
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רחוב האורגים 13, אשדוד
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' השייטים 11, אשדוד
מחלקת דגים "יינות ביתן"	כיכר החאן 33, אשקלון
מחלקת דגים "יינות ביתן"	הפנינים 38 א.ת. צפוני, אשקלון
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' דוד שאלתיאל 16, חולון
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' השקמה 21, כפר סבא
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' שמוטקין 29, ראשון לציון
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' החלמונית 29, ראשון לציון
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' לישנסקי 18, ראשון לציון
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' צמח השדה 29, מעלה אדומים
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' עמק החולה 76, מודיעין
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' זרחין 12, רעננה
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' המרץ 13, ראש העין
מחלקת דגים "יינות ביתן"	רח' בר כוכבא 63, פתח תקוה

חנויות דגים טריים וקפואים ללא חשש טפילים

דגים אקספרס	שוק ליפקיס 26-27, פתח תקוה
דוגית עסקי מזון בע"מ	רח' דב גור 3, אשדוד
האחים ז'נו דגים בע"מ	הבושם 5, אזור התעשייה הקלה, אשדוד
דגי המלך	דב גור 35, אשדוד
מקור הדג	רח' העבודה 4, קרית גת
פינת הדג	רוטשילד 27, חדרה
מעדני מלך	רח' הרצל, פס' בן גוריון, אופקים
מחלקת דגים מעדני איטליז	מרכז מסחרי נחלת יצחק, אלעד
דגי גת	רח' כיכר פז 9/2, קרית גת
דגי גת	רח' המלאכה 5, קרית מלאכי
אגם דגים	אצ"ל 32, רמת גן
אחים דובקין	מושב תקומה
דגי כנרת	רח' גדוד ברק, טבריה
ים של דגים	שלמה המלך 27/3, לוד
סופר זול מסס ובניו	רח' רמב"ם 56, נתיבות
דגי עדן	ז'בוטינסקי 14, אופקים
דגים בעיר	אלחד"ף 5, טבריה

חנויות ומחלקות דגים - טריים בלבד

שמוליק דגים	רח' בילו 68, שוק עירוני, רחובות
היפר ח. כהן	רח' בעלי המלאכה, א.ת. נתיבות
חנוות דגים ברכת הים	רח' דב גור 9, אשדוד
חנוות דגים חוות הדגים	רח' צה"ל 3, כפר אזור

חנניות ומחלקות דגים - טריים בלבד

רח' בילו 68, שוק עירוני, רחובות	"שמוליק דגים"
רח' בעלי המלאכה, א.ת. נתיבות	היפר ח. כהן
רח' דב גור 9, אשדוד	חנות דגים "ברכת הים"
רח' צה"ל 3, כפר אזור	חנות דגים "חנות הדגים"
רח' זבוטינסקי 27, סטאר סנטר, אשדוד	מחלקת דגים "יוחננוף"
המלך חסן 1, קרית עקרון	מחלקת דגים "יוחננוף"
צומת ביל"ו	מחלקת דגים "יוחננוף"
חוצות המפרץ, חיפה	מחלקת דגים "יוחננוף"
רח' בעלי המלאכה 2 א.ת. נתיבות	מחלקת דגים "יוחננוף"
רח' אחד העם 19, רחובות	מחלקת דגים "יוחננוף"
רח' הרצל 238, רחובות	מחלקת דגים "יוחננוף"
רח' מפוח 11 א.ת. רחובות	מחלקת דגים "יוחננוף"
שד' ירושלים פינת נופי חמד, רמלה	מחלקת דגים "יוחננוף"
רח' הפלמ"ח 20, אשדוד	מחלקת דגים "ויקטורי מהדרין"
בארות יצחק	מחלקת דגים "יש חסד"
השקמה 75, כפר סבא	מחלקת דגים "יש"
רח' בני גאון 5, נתניה	מחלקת דגים "עדן טבע מרקט"
רח' היהלומים 7, אשדוד	מחלקת דגים "רמי לוי"
אורט ישראל 25, בת ים	מחלקת דגים "שופרסל דיל"
אזור תעשייה באר טוביה	מחלקת דגים "שופרסל דיל"
קומבה 40, א.ת. חדרה	מחלקת דגים "שופרסל דיל"
אזור תעשייה, כרמיאל	מחלקת דגים "שופרסל דיל"
אזור תעשייה דרומי, קרית שמונה	מחלקת דגים "שופרסל דיל"
אלטלף 4, יהוד	מחלקת דגים "שופרסל דיל"
שד' בן גוריון 74, קרית מוצקין	מחלקת דגים "שופרסל דיל"

רח' צה"ל 100, חדרה	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' המרכבה 73 אזה"ת חולון	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' החושלים 3, הרצליה	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' הפלדה 13, נתניה	מחלקת דגים "יינות ביתן"
אזור תעשייה צפוני, בית שאן	מחלקת דגים "יינות ביתן"
שד' יגאל אלון (מרכז ביג) בית שמש	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' המיסב 7, א.ת. יבנה	מחלקת דגים "יינות ביתן"
שד' המלאכה 121, מודיעין	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' בעלי המלאכה 11, נתיבות	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' קהילת ציון 1, עפולה	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' ירקונים 50, פתח תקוה	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' אופנהיימר 10, רחובות	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' גיא אוני, מרכז טימול, אשדוד	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' יהודה הלוי 113, טבריה	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' קרן היסוד 2, טירת הכרמל	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' היוצרים 15, כרמיאל	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' הרב שלמה שרירא 3, מעלות	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' הגדוד העברי 21, נהריה	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' העצמאות 42, קרית אתא	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' המרכבה 73, חולון	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' ריינס 6, ירושלים	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' היצירה 12, נצרת עילית	מחלקת דגים "יינות ביתן"
רח' התעשייה 60, ערד	מחלקת דגים "יינות ביתן"

מחלקת דגים "שופרסל דיל"	נביעות 2, מעלה אדומים
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' נחום 5, טירת הכרמל
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	סמטת הפלדה 1, שדרות
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' צביה ויצחק 17, ירושלים
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	צומת גלילות
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	צומת סילבר, אשקלון
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	צופית 40, רמלה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	מרכז מסחרי, צור יגאל
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	קניון הדרים, נתניה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	קניון רננים, רעננה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' אדמונד רוטשילד 1, אשקלון
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רמז 39, אשקלון
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רפפורט 3, כפר סבא
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	אגרן 1, ירושלים
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	שדרות הנשיא 124, חיפה
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	ארלזורוב 53, תל אביב
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	בן יהודה 79, תל אביב
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	רח' ברזיל 15, תל אביב
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	שדרות הנשיא 124, חיפה
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	רח' הרצל 75, רמת גן
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	רח' ויצמן 14, תל אביב
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	רח' ז'בוטינסקי, ראש העין
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	רח' טאגור 38, תל אביב
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	רח' משה דיין 7, יהוד
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	רח' נחל קדרון 1, אשדוד
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	רח' פנחס יעקובי 1, רחובות
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	רח' צבי בורנשטיין 1, ירוחם
מחלקת דגים "שופרסל שלי"	שמוטקין 30, ראשון לציון

מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' בר יהודה 147, נשר
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	שד' גולדה מאיר 1, דימונה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	גיבורי ישראל 5, נתניה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	הבושם 7, אשדוד
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	הגיבורים 52, חדרה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	היצירה 1, רמלה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' המדע 77, מגדל העמק
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	המלאכה 32, נתניה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' המנופים 9, הרצליה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' הנשיא 4, קרית שמונה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' העליה 1, בית שמש
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	הפטיש 8, נס ציונה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' הקנאים 29, ערד
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' הר שומרון 1, אשדוד
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	שד' הרצל 1, אשדוד
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	וולפסון 13, באר שבע
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	האומן 17, ירושלים
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' ויצמן 6, צפת
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	ז'בוטינסקי 25, אופקים
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	שד' יצחק רבין 5, עפולה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	דרך יצחק רבין 17, פתח תקוה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	ישפרו סנטר, מודיעין
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' כורש 5, עפולה
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	רח' הר שומרון 1, אשדוד
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	לח"י 28, בני ברק
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	לח"י 8, ראשון לציון
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	מלכי ישראל 178, קרית גת
מחלקת דגים "שופרסל דיל"	מרכז חאמד סנטר, נהריה

עדכון:

אצות ים

תוצרת חדשה שהגיע לארץ עם כשרות
ונבדקה בחודש אדר תשע"ו

את הסרטנים למיניהם רואים בבירור על גבי האצות. בדרך כלל הם תפוסים מעט בעלים ולא מעבר לזה, ולכן לאחר ריכוך העלים בקערה עם מים למשך כעשר דקות הם מרפים את האחיזה לגמרי, ואז יש לשוטפם ולהסירם לחלוטין, בצורה שביארנו בעלונים הקודמים בכל סוג וסוג לפי צורתו. אלא שבאצת "נורי", אין אפשרות להשרות במים, כיון שאז כל האצה תתפורר והשימוש בה רק בהיותה שלימה, ולכן שם צריך לבדוק ויזואלית כל אצה להבטיח את נקינות המוחלט קודם השימוש באצה. אופן הבדיקה היא קשה, אולם המעוניינים להשתמש בדפים של אצות ים - נורי, עליהם לבדוק כדלקמן: להניח את הדף על משטח כהה עם אור מלמעלה, [בשום אופן לא על שולחן אור המבהיר את החרקים]. יש להתבונן על גבי כל המושט של הדף לראות שלא דבוק שום ממצא מחשיד. במידה ונמצא משהו חשוד יש להסירו [הזהוי הוא בעין רגילה, אולם למי שאינו בקי, הממצא נראה כלכלוך או חלק מהאצה, ולכן יש להסיר כל ממצא שאינו תואם את צבע כל הדף, כדי לצאת ידי כל חשש]. בדיקה זו יש לעשותה בנחת ובכמות קטנה. ורצוי מאד שהבודק יהיה מומחה או שקיבל את ההדרכה המתאימה לכך.

גם בשנה זו נבדקו במהלך השנה אצות ים מסוג נורי, [Nori] - ובחלק גדול מהתוצרת נמצאו סרטנים מסוגים שונים. ואנו מזכירים למשתמשים כי עדיין אין תוצרת המשווקת [וכמובן עם הכשרים] שנמצאה נקייה מחרקים, שאפשר לבשר על כך לציבור.

כתזכורת לציבור, נציין בתמצית מה שכבר כתבנו בעבר כולל בעלונים הקודמים, כי באצות ים אנו מוצאים מינים ממינים שונים של בעלי חיים זעירים שגודלם נע בין מיקרון [אלפית המילימטר] לכמה ס"מ. התולעים הרבזיפיות השוכנים בהם, ניתן למוצאם על עלעלי אצות ים [ניתן להבחין בסלילים לבנים שגודלם עד 3 מ"מ]. קבוצת התולעים הרבזיפיות היא כוללת בתוכה מאות מינים שונים כשגודלם נע בין 1-2 מ"מ לבוגרים עד כדי 30-40 ס"מ [שייכים בעיקר למשפחת הנראסיים ומצויים הרבה על ובין אצות הים ובעיקר נראים האצות שאורכו עד 7 ס"מ]. לבת מחלקה נוספת של הסרטנים העילאיים, שייכות 4 סדרות של סרטנים כשאחת מהן היא סדרת "שווי הרגליים" [ISOPODA]. מינים רבים מסוג זה שהם בעלי צבעים מגוונים, חיים בין אצות הים. ויש מינים שחיים אף במים מתוקים. סדרה נוספת ממחלקה זו היא סדרת הקפזרגליים, שאף הם חיים בין אצות ים.

"עַשֶׂר תַּעֲשֶׂר כְּדִי שֶׁתַּעֲשֶׂר"

מצטרפים לבית המעשר

תצטרף, תהדו בית המעשר

הפרשת תרומות ומעשרות לפי דעת מרן השו"ע

שאלה: אם אפשר ליחד פרוטה בבית ולחלל מטבע לבד וכו' למה לי להצטרף לבית המעשר?

תשובה: אכן, באפשרות כל אחד ליחד מטבע לבד, אולם עליו לדאוג שהתפיסה הראשונה שבמטבע תהיה של פרוטה חמורה" כאשר בית המעשר דואג לכך עם כל החומרות, כלומר שתהיה פרוטה חמורה, וגם שהיא תהיה מפירות שהם דגן תירוש ויצהר, שהיא בדרגות חיוב גבוהה ולא של "לקוח" ובכל מטבע ממטבעות בית המעשר, מתפיסים פרוטה חמורה שכזו.

בנוסף, מקפידים לחלל מידי יום את המטבעות, ולפנות מקום לחילולים הבאים של מי שצריך.

[יש לזכור שנכון להיום ב' ד' ניתן לחלל מעשר שני או רבעי כ' 16 פעמים. כך שצריך כל הזמן לפנות את המטבע לחילולים הבאים].

בזמן ביעור המעשרות, "בית המעשר" דואג לבערם מן העולם כנדרש, מי שברשותו טבל ודאי שחייב ליתן את המעשר ראשון ללוי [גם בזמן הזה, וכפי שפסק מרן השולחן ערוך]. אין הדבר קל לביצוע כלל, שבכל לימון שקוטף מחציתו ילך ליתן פלח אחד ללוי, אולם באמצעות הסכם שהוא מבצע עם הלוי דרך בית המעשר, הביצוע קל ביותר, הוא מחד מלווה ללוי מעות מראש, ומאידך בזמן ההפרשה, הוא מותיר אפירות אצלו, והלוי מקדז מההלואה ואותו הסכם עושים עם העני בשנות מעשר עני.

המכון למצוות
התלויות
בארץ

בראשות הרב
הגאון ר' יצחק
שניידר

"מיעוט המצוי"

**מחקר להגדרת "מיעוט המצוי"
בירקות עלים הגדלים
בחממות בכשרות מהדרין**

אם המוצר חייב שטיפה או בדיקה, אם מדאורייתא או מדרבנן, או פטור רק מאחד מהם או משניהם].

כדי לנתח את הנתונים השונים, נאספו כל אלפי התוצאות [מעל 7,800 תוצאות!!!], ונערכו ונבדקו לפי פרמטרים שונים, לפי עונות השנה השונות, בסיווגי חרקים מסוגים שונים [יורדים בשטיפה או לא יורדים], ובכל סוג של ירק יש טבלת נתונים נפרדת עם כל הפרמטרים שבכל סוג בנפרד.

החומר כולו נערך בימים אלו בחוברת מפורטת עם הנחיות מעשיות לגבי כל סוג של ירק. בסופה של החוברת ערכנו טבלה מסכמת בתמצית של הממצאים וההנחיה למעשה.

בעלון זה אנו מגישים לציבור את הטבלה המסכמת, ובע"ה בזמן הקרוב נוציא לאור את החוברת המלאה

לפני מס' שנים יצאנו למחקר מתמשך שבו נבדקו אלפי אריות של ירקות עלים מסוגים שונים ממגדלים שהסחורה שלהם מאושרת כבדוקה מחרקים בכשרות מהדרין. במהלך המחקר נערך רישום של תוצאות הבדיקות כדי לבדוק את רמות הנגיעות בסוגי ירקות העלים השונים. הבדיקות מתייחסות לחרקים היורדים בשטיפה ושאינם יורדים בשטיפה, משום שעל ידי כך גם במוצרים בהם רמת הנגיעות גבוהה, מכל מקום לעיתים עיקר הנגיעות בחרקים היורדים בשטיפה וניתן להגדיר את המוצר ככזה שאחרי שטיפה ביתית ראויה, המוצר ראוי לאכילה לכתחילה. [המטרה, הייתה ללמוד אם קיימת נגיעות, ובאיזה אחוזים, אם רוב או קרוב לרוב, או מעל 10% שמקובל לחשוש לזה כדין מיעוט המצוי (וכמו שכתב בזה ראש המכון שליט"א בספרו תולעת שני ח"א) ועל פי זה להכריע,

סיכום ממצאי בדיקות ירקות עליים,

להגדרת חובת בדיקה ומיעוט המצוי שנערכו במעבדת המכון בין השנים 2009-2014

הד"ן להלכה			אריזות עם חרקים שאינם יורדים בשטיפה						אריזות עם חרקים שיורדים בשטיפה							
שטיפה	בדיקה	שנתי ממוצע	חורף	סתיו	קיץ	אביב	שנתי ממוצע	חורף	סתיו	קיץ	אביב	שנתי ממוצע	חורף	שם המוצר	ס"ה יח" / אריזות	אופן השיווק
חייב	פטור	7.6%	6%	9%	6%	9.8%	57%	55%	57%	60%	57%	57%	55%	חסה ערבית מחממות	968	טרי
חייב	פטור	5.8%	5%	9%	5%	4%	24%	16%	27%	15%	37%	24%	16%	חסה לאחר שטיפה [הרוב מסוג "אייסברג" והשאר משאר מינים]¹.	211	שטוף
חייב	פטור	1.4%	0%	0%	1%	4.3%	48%	41%	34%	53%	63%	48%	41%	כרוב לבן ואדום משטחים מבוקרים פתוחים מעלה 3 עד עלה 9	747	טרי
פטור	פטור	0.0%	0%	0%	0%	0%	7%	4%	6%	6%	13%	7%	4%	בצל ירוק מחממות בפיקוח²	811	טרי
חייב	פטור	4.3%	2%	5%	3%	6.7%	29%	18%	29%	31%	37%	29%	18%	כוסברה מחממות בפיקוח	1058	טרי
חייב	חייב	18.3%	10%	19%	22%	21.4%	33%	22%	37%	25%	49%	33%	22%	נענע מחממות בפיקוח³	393	טרי
חייב	פטור	6.8%	4%	9%	8%	6.4%	45%	37%	46%	33%	64%	45%	37%	סלרי מחממות בפיקוח	885	טרי
חייב	פטור	8.5%	5%	10%	13%	5.7%	44%	25%	49%	46%	55%	44%	25%	סלק מחממות בפיקוח	321	טרי
חייב	חייב	25.1%	30%	20%	16%	34%	25%	26%	13%	38%	22%	25%	26%	עלי ביבי לאחר שטיפה⁴	172	שטוף
חייב	פטור	6.8%	4%	9%	8%	6.4%	45%	37%	46%	33%	64%	45%	37%	פטרזיליה מחממות בפיקוח	885	טרי
חייב	פטור	3.6%	4%	3%	6%	1.3%	28%	22%	16%	27%	49%	28%	22%	שמיר מחממות בפיקוח	780	טרי

הערות לממצאי הטבלה

- חסות ובפרט אייסברג עקב סלסול העלים ורכותם, השטיפה פחות יעילה שם, במספר חברות שיפירו באופן מיוחד את מכונות השטיפה, ושם השטיפה יעילה לחלוטין.
- בצל ירוק, סתם שטיפה לא תועיל לו, עיקר החרקים חבוים ותפוסים בין הירוק ללבן, כך שכאשר חייבים בשטיפה, יש להפריד את מיקום חיבור הלבן והירוק ולשטוף שם היטב, למרות הממצאים כאן, מומלץ לעשות זאת.
- נענע מסוג הירקות עליים היותר רגיש לחרקים, וכפי שבא לידי ביטוי בתוצאה כאן. אם השימוש לצורך הטעמת תה, אפשר לכתחילה גם ללא שטיפה ובדיקה, לאחר הטעמת התה בטעם הנענע, לסננו אל כוס אחר עם רשת מיוחדת או בכל רשת כשיש בתוכה צמר גפן וכיו"ב.
- עלי ביבי למרות כל השטיפות, עדיין מחויבים בדיקה. אמנם במספר חברות, המקפידות מאד על גידול מבוקר היטב, שיפירו את המכונות היטב, והקפידו לבצע שטיפות כפולות כל העת, התוצאה הייתה שהתוצרת נקייה יותר, אולם לענ"ד בשטיפה חייב עדיין כל אחד בביתו גם בחברות הטובות ביותר.

תוצאות נוספות של תוצרת מעובדת, והמלצות לכל סוג תוצרת, יפורסמו בחוברת המלאה שתונפק אי"ה ע"י המכון.

חדשות המחלקה התורנית

על אליהו'
מסכתות הש"ס,
פרי יצירתו
של הרה"ג רבי
אליהו ראש
שליט"א מרבני
המכון.

בספר זה
עוסק המחבר
במילי דמסכתא
דקידושין, כאשר
בחלק זה של

הספר מייחד המחבר את הדיבור על ענייני כיבוד
אב ואם וכבוד רבו, ע"ס השו"ע וכדרכו בקודש
הוא לן בעומקה של כל הלכה והלכה כאשר הוא
יורד לעומקה של סוגיה על כל שיטותיה, דש
מפרק ובונה את נדבכי הסוגיה עד למסקנות
ההלכתיות הנובעות ממקור הדין בש"ס,
בראשונים ואחרונים ועד פוסקי הלכה של זמנינו,
כולל תמצית ההלכה למעשה, למען ירוץ הקורא
לדעת כיצד לנהוג למעשה.

הספר יוצא לאור בהדפסה ועיצוב ברמה
גבוהה ובכריכה מהודרת, ומצטרף בזה לשאר
ספרי המכון שיצאו לאור בשנים האחרונות תוך
הקפדה על יין משובח בקנקן מהודר.

כלאים, חלה, תרו"מ, שביעית וגבולות הארץ.
התשובות עוסקות בהלכה ולמעשה תוך הבאת
המקורות בהרחבה, והכל בשפה קולחת ברורה
ונעימה למען ירוץ הקורא בו.

שו"ת חלקת השדה חלק ד מתווסף לג' חלקי
השו"ת שיצאו עד כה ובהם מקובצים תשובות
הלכה למעשה שנכתבו במהלך השנים ע"י
הרהמ"ח שליט"א לשואלים הרבים מכל רחבי
הארץ והעולם כולו, בתחום הלכות המצוות
התלויות בארץ. סדרת השו"ת שנתחברה ע"י
הרב המחבר שליט"א בהוצאת המכון למצוות
קנתה בס"ד שביתה בקרב כל העוסקים בענייני
מצוות הארץ, הן רבנים ות"ח והן חקלאים ואף
משקי בית המעוניינים לשמור ולעשות בכל
ענייני מצוות הארץ כהלכתם.

הספר יוצא לאור בהדפסה ועיצוב ברמה
גבוהה ובכריכה מהודרת, ומצטרף בזה לשאר
ספרי המכון שיצאו לאור בשנים האחרונות תוך
הקפדה על יין משובח בקנקן מהודר.

ספר 'אדרת אליהו' קידושין חלק ג

מאת הרה"ג רבי אליהו ראש שליט"א -
מרבני המכון

ספר זה הוא הכרך החמישי בסדרת 'אדרת

במסגרת המחלקה התורנית הופקו ספרים
ויפרסומים רבים שב"ה זכינו והם עולים על
שולחנם של מלכים, וגם בשנה האחרונה
שחלפה, יצאו כמה ספרים חדשים, ולהלן נסקור
כמה מן הספרים החדשים.

שו"ת חלקת השדה חלק ד

שאלות ותשובות, מאמרים ובירורים
בדיני מצוות התלויות בארץ

מאת הרה"ג רבי שניאור ז. רווח שליט"א -
ראש המכון

ספר זה הוא הכרך הרביעי של סדרת השו"ת
'חלקת השדה', ובו שאלות

ותשובות מאמרים
ובירורים
מצוות התלויות בארץ
ובסופו תוכן עניינים
מפורט. בספר 45
סימנים המתפרסים
על פני 286 עמודים
ומתחלקים למדורים
שונים במצוות
התלויות בארץ,
חדש, ערלה ונט"ר,

כל ספרי המכון למצוות התלויות בארץ

שם הספר	נושא	מחבר	מחיר
משפטי שמואל	זרעים - מחכמי מרוקו הקדמונים	הג"ר שמואל הכהן זצ"ל	25
חובת הארץ	מצוות הארץ - עם הוספות והארות	הג"ר ניסים כדורי זצ"ל	25
כרם שלמה א	שו"ת בדיני זרעים	הגר"ש עמאר שליט"א	30
כרם שלמה ב	שו"ת בדיני זרעים	הגר"ש עמאר שליט"א	30
הגדה של פסח	כולל דינים ומנהגים	הגר"ש עמאר שליט"א	25
קצירת השדה	תרומות ומעשרות	הרב שניאור ז. רווח	20
שביתת השדה	שביעית	הרב שניאור ז. רווח	40
עץ השדה	ערלה ונטע רבעי	הרב שניאור ז. רווח	40
גבולות השדה	גבולות ארץ ישראל	הרב שניאור ז. רווח	35
תבואת השדה	הפרשת חלה	הרב שניאור ז. רווח	40
חלקת השדה א	שו"ת בדיני זרעים	הרב שניאור ז. רווח	30
חלקת השדה ב	שו"ת בדיני זרעים	הרב שניאור ז. רווח	30
חלקת השדה ג	שו"ת בדיני זרעים	הרב שניאור ז. רווח	30
חלקת השדה ד	שו"ת בדיני זרעים	הרב שניאור ז. רווח	30
תולעת שני א	דיני חרקים במזון	הרב שניאור ז. רווח	45
תולעת שני ב	טפילים בדגים	הרב שניאור ז. רווח	45
תולעת שני ג	חרקים בירקות ופירות	הרב שניאור ז. רווח	45
תולעת שני ד	חרקים בדגים וקטניות	הרב שניאור ז. רווח	60
שש משזר	שו"ת בתלק או"ח ויו"ד	הרב שניאור ז. רווח	44
אדרת אליהו	מסכת ברכות	הרב אליהו ראש	30
אדרת אליהו	זרעים א'	הרב אליהו ראש	30
אדרת אליהו	קידושין א'	הרב אליהו ראש	30
אדרת אליהו	קידושין ב'	הרב אליהו ראש	30
אדרת אליהו	קידושין ג'	הרב אליהו ראש	30
אוצר התשובות	דיני חדש	הרב דוד אביטן	15
אוצר התשובות	דיני ערלה	הרב דוד אביטן	20
אוצר התשובות	דיני שביעית	הרב דוד אביטן	20
תורת ערלה	דיני ערלה	הרב יוסף צברי	30
זמרת הארץ	מצוות הארץ עם איורים	הרב יהודה אדרי	20

הלכות חלה
עוזידי לציאת בתודשים הקרובים
במהדורה חדשה

גבולות א"י
בליוי מפה צבעונית א3

הלכות שביעית
460 עמודים

הלכות ערלה
500 עמודים

אדרת אליהו

הגדה של פסח

הלכות תרומות
הלכות מסוקות
לע"ע במתכונת הישנה

חלקת השדה

תולעת שני א
כרך ד
דגנים קטניות
מזון מעובד

תולעת שני ב
כרך ג
ירקות ופירות
מזון מן הצומח

תולעת שני ג
כרך ב
טפילים בדגים
מזון מן החי

תולעת שני ד
כרך א
דיני חרקים
מסקירה מקצועית

צור קשר

בית המעשר

2 שלוחה 08-9214829
פקס 08-9207911
Macon1@bezeqint.net

מעבדה לבדיקת נגיעות במזון

6 שלוחה 08-9214829
055-6685552
פקס 08-9207911

המחלקה למחקר תורני/ישומי

1 שלוחה 08-9214829
054-8414606
פקס 08-9207911

מחלקת ירקות עלים

7 שלוחה 08-9214829
055-6685557 055-6685553
פקס 08-9207911

מחלקת דגים טריים וקפואים

5 שלוחה 08-9214829
052-6005591
055-6685554
פקס 08-9207911

פיקוח ויעוץ כשרותי בארץ

5 שלוחה 08-9214829
055-6686680
פקס 08-9207911

מזכירות והנהלה

0 שלוחה 08-9214829
פקס 08-9207911
Macon1@bezeqint.net

פיקוח ויעוץ כשרותי חו"ל

3 שלוחה 08-9214829
055-6686680
פקס 08-9207911

מחלקת פירות וירקות

4 שלוחה 08-9214829
054-8087770
פקס 08-9207911

יהודה הפקות

